

De natuur krijgt
een zetje

PAGINA 5

Overstromen mag

PAGINA 6

Sigmaplan

VALLEI VAN DE NETE EN DE KLEINE NETE

Werken Sigmaplan Netevallei starten in Polder van Lier

Met het Sigmaplan wil de Vlaamse overheid de omgeving van de Schelde en haar zijrivieren beschermen tegen wateroverlast en de riviernatuur in ere herstellen. Ook in de vallei van de Beneden-Nete, de Kleine Nete en de Grote Nete staan Sigmawerken op de planning. Die gaan nu van start in de vallei van de Beneden-Nete, in de Polder van Lier.

De regio van de Neterivieren is van oudsher gevoelig voor overstromingen. Om overtollig rivierwater op te vangen en de omliggende omgeving voor overstromingen te

behoeden, werden hier al in de jaren tachtig gecontroleerde overstromingsgebieden aangelegd. Die zijn nu aan vernieuwing toe. We gaan van start met de Polder van Lier. De omgeving wordt dan veiliger voor overstromingen, en ook de natuur krijgt een boost.

Naast het verhogen van de veiligheid, zorgen de werken van het Sigmaplan voor herstel van typische riviernatuur. Voor heel wat planten- en diersoorten is dat noodzakelijk

leefgebied. De diversiteit aan landschappen, fauna en flora zal de omgeving in de toekomst nog aantrekkelijker maken voor recreanten en natuurliefhebbers.

De Sigmawerken in de Polder van Lier kaderen ook in een breder plaatje: het ruimtelijk uitvoeringsplan Beneden-Nete in Lier. Je leest er meer over in deze nieuwsbrief.

> pagina 2 en 3

 WATERVEILIGHEID

 NATUUR

 BELEVING

Een uitgestrekt
projectgebied

PAGINA 2

Werken uit de
startblokken

PAGINA 4

Natte
graslanden

PAGINA 7

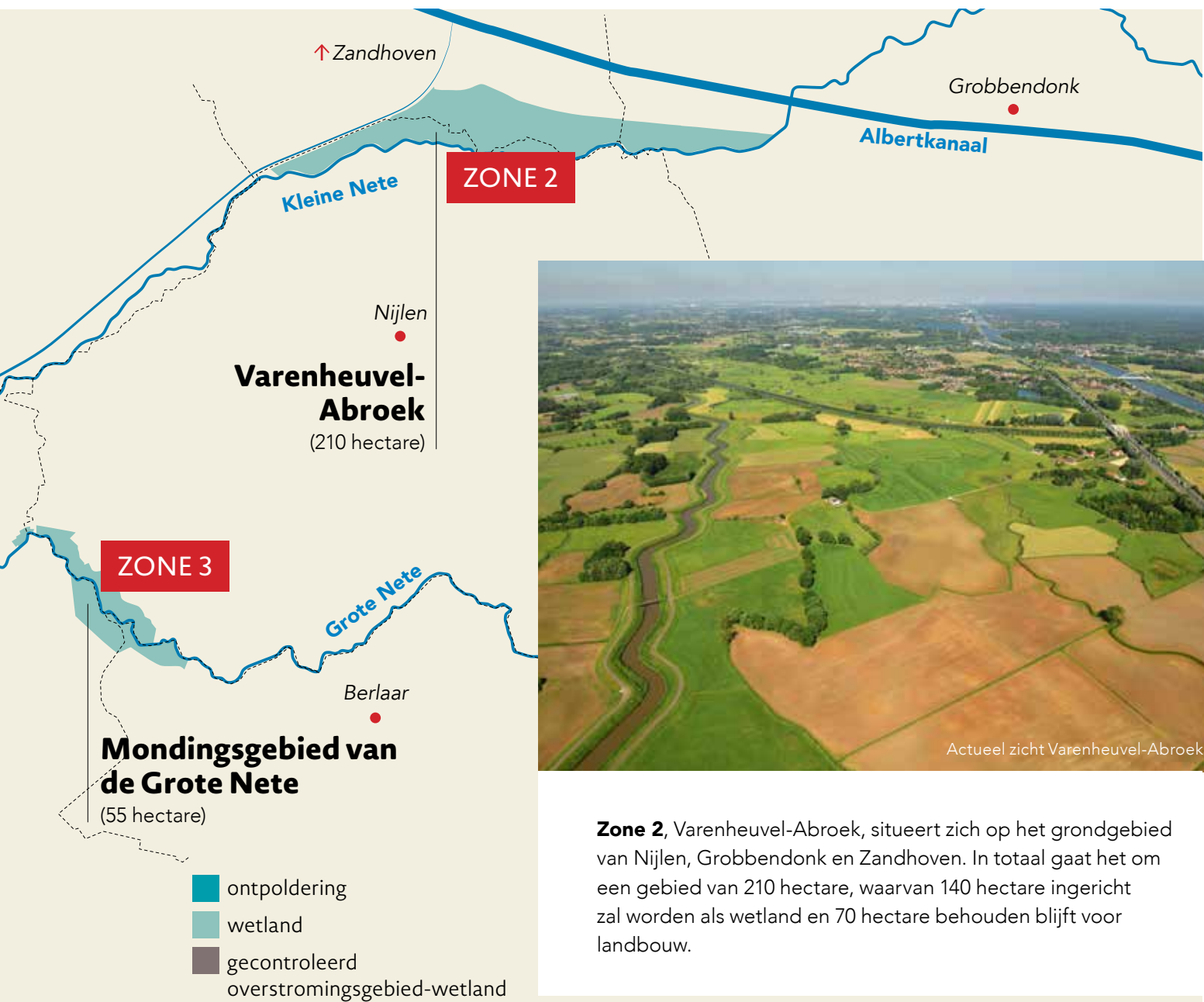
Een uitgestrekt projectgebied

Het Sigmaproject Nete en Kleine Nete situeert zich niet enkel in de omgeving van Lier, maar ook verder stroomopwaarts langs de Kleine Nete en de Grote Nete. Het gaat om een uitgestrekt gebied verdeeld over drie zones.

©Vlida

Zone 1 telt vijf deelgebieden van in totaal 75 hectare. Ze ligt op het grondgebied van Lier en Duffel. In deze zone vernieuwen we het bestaande overstromingsgebied (Polder van Lier), er komt een ontpoldering (Anderstadt 1) en wetland (Hof van Lachenen en Vijvers aan Anderstadt). Aan het overstromingsgebied Anderstadt 2 wordt niets gewijzigd.

Zone 2, Varenheuvel-Abroek, situeert zich op het grondgebied van Nijlen, Grobbendonk en Zandhoven. In totaal gaat het om een gebied van 210 hectare, waarvan 140 hectare ingericht zal worden als wetland en 70 hectare behouden blijft voor landbouw.

Zone 3, het mondingsgebied van de Grote Nete, situeert zich op het grondgebied van Lier, Nijlen en Berlaar. Hier komt een groot wetland van wel 55 hectare. Om dat te kunnen realiseren onderzoeken we onder andere de mogelijkheid om enkele hengelvijvers op het grondgebied van Kessel en Lier te verplaatsen.

Mondingsgebied Grote Nete.

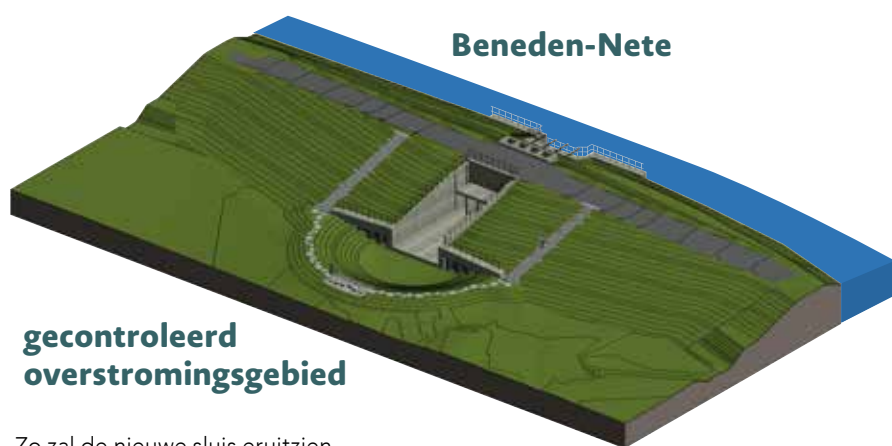

Werken Polder van Lier uit de startblokken

De Polder van Lier is het eerste deelgebied van het Sigmaproject Nete en Kleine Nete waar de werken op het terrein dit jaar van start zullen gaan. Wat staat er te gebeuren in de Polder van Lier?

In de Polder van Lier werd al een gecontroleerd overstromingsgebied aangelegd in de jaren tachtig. En dat is nu aan vernieuwing toe. Om de veiligheidsfunctie ervan te vergroten, bouwen we een nieuwe en grotere uitwateringssluis. Die zal ervoor zorgen dat het gebied, nadat het bij stormtij vol is gelopen, vlotter leegstroomt. Zo is het sneller klaar om bij een volgend stormtij opnieuw water uit de Beneden-Nete te bergen. Vooral bij zeer hevige stormen, die zich in de toekomst vermoedelijk vaker zullen voordoen, is deze ingreep een grote meerwaarde voor de omgeving.

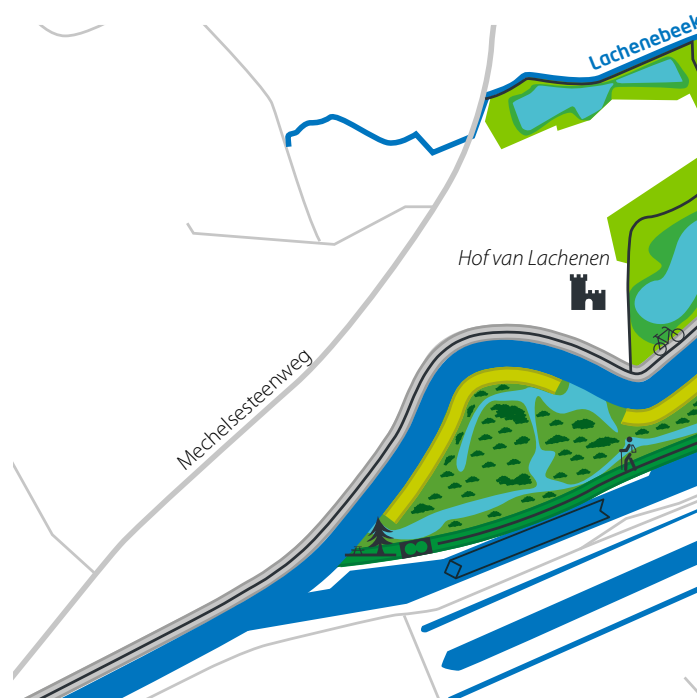

gecontroleerd overstromingsgebied

Zo zal de nieuwe sluis eruitzien.

Veiligheid voorop

De woonwijken in de buurt, zoals de Ringenhofwijk, liggen bijna 3 meter hoger dan het overstromingsgebied. Het verhoogde grondwaterpeil vormt hiervoor dus geen risico. Bovendien volgen we de grondwaterstanden in en buiten het overstromingsgebied op met een uitgebreid netwerk van peilbuizen en -latten. Bij een sterk verhoogd grondwaterpeil laten we het overtollige water in het overstromingsgebied wegstromen naar de Beneden-Nete. Het waterpeil in het gebied kan ook aangepast worden. Bij extreem stormtij kan de balk worden weggenomen, zodat het gebied leeg kan stromen en het zoveel mogelijk water uit de Beneden-Nete kan opvangen.

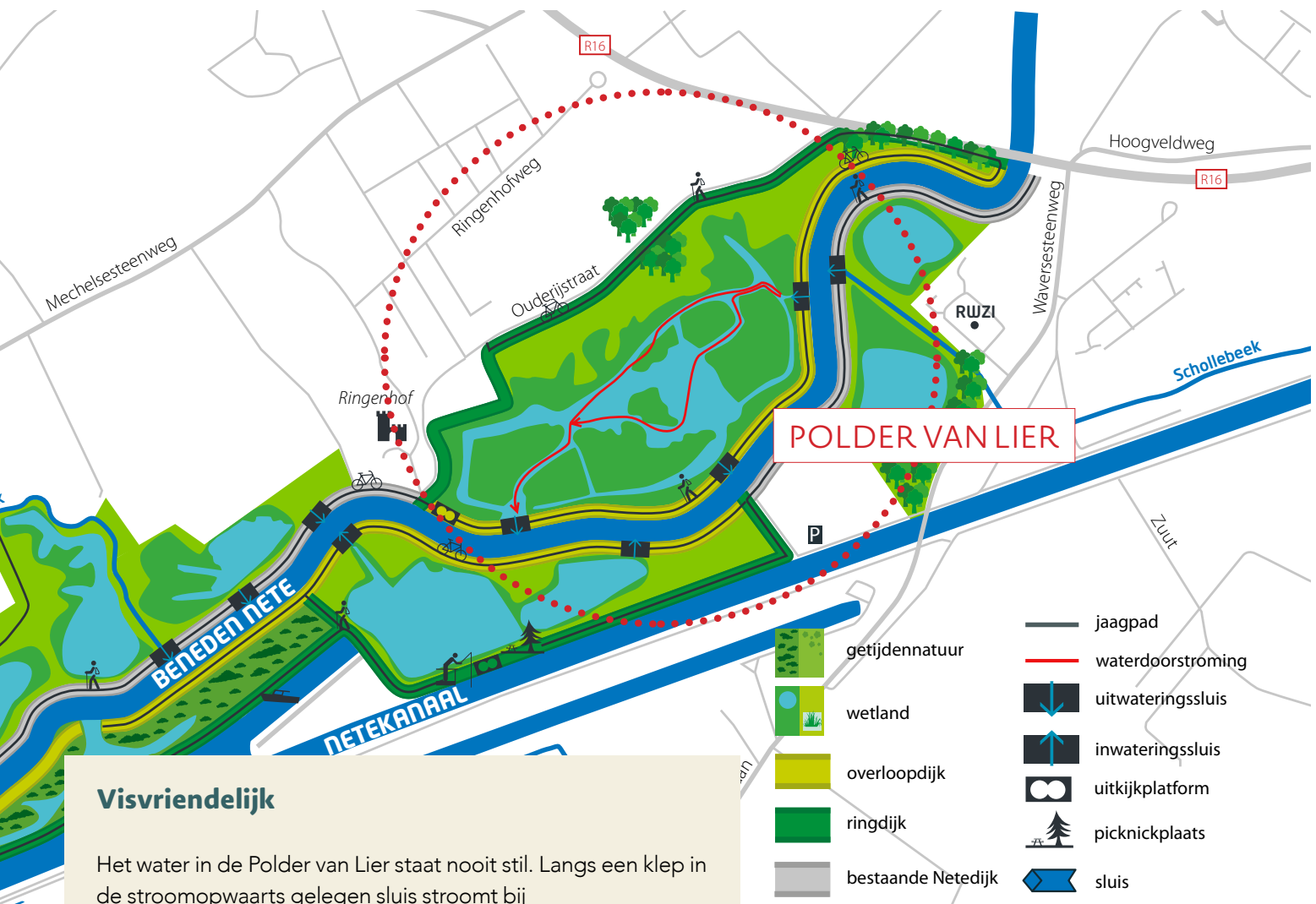
Een wetland in Sigmagebied Paardeweide (Berlare en W'chelen)

De natuur krijgt een zetje

We nemen een aantal maatregelen om een landschap met open water en riet (wetland) te creëren. We verdiepen en verbreden de grachten die al in het gebied liggen. Daarna verhogen we het grondwaterpeil in de Polder. Dat gebeurt door een balk voor de uitwateringssluis te plaatsen. Die zorgt ervoor dat het waterpeil in het gebied 15 centimeter hoger staat dan de huidige gemiddelde grondwaterstand. Op die manier

vormt zich een wetland, dat heel wat zeldzame planten- en diersoorten aantrekt. Zo levert het Sigmaplan een belangrijke bijdrage aan de Europese natuurdoelen voor Vlaanderen, die het herstel van riviernatuur voor ogen hebben.

Visvriendelijk

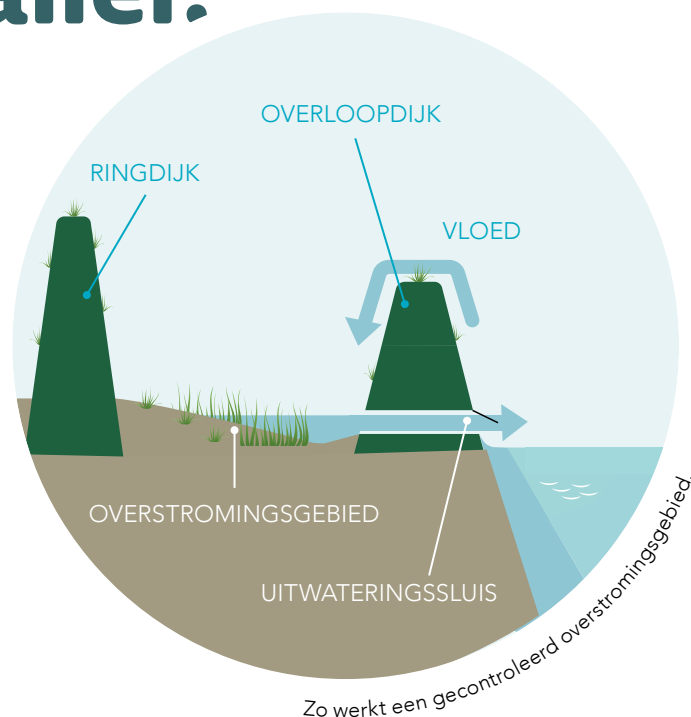
Het water in de Polder van Lier staat nooit stil. Langs een klep in de stroomopwaarts gelegen sluis stroomt bij elk hoogtij een beperkte hoeveelheid water van de Beneden-Nete de Polder in. Voor vissen, zoals voor de fint (mevis) en de spiering, creëert dit een interessant en aantrekkelijk leefgebied. Maar ook amfibieën en micro-organismen krijgen extra kansen. Zo doet het gebied dienst als een extra long voor de rivier, die zuurstof en voedingsstoffen met de Beneden-Nete uitwisselt.

Wat doet het Sigmaplans voor de hele vallei?

De Polder van Lier is een onderdeel van het Sigmaproject Nete en Kleine Nete. Dat strekt zich uit over de vallei van de Beneden-Nete, de Kleine Nete en de Grote Nete, van Lier tot Grobbendonk en Berlaar. De Vlaamse Waterweg nv en het Agentschap voor Natuur en Bos, die het Sigmaplans uitvoeren, nemen verschillende maatregelen om de regio veiliger en natuurlijker te maken. Ze leggen gecontroleerde overstromingsgebieden, ontpolderingen en wetlands aan.

Overstromen mag

WAT?

In een gecontroleerd overstromingsgebied kan en mag de rivier overstromen. Bij stormtij, als er hoge waterstanden zijn op de rivier, stroomt het water over de overloopdijk het gecontroleerd overstromingsgebied binnen. Dat voorkomt wateroverlast verder landinwaarts. In het overstromingsgebied wordt het water tegengehouden door een ringdijk, die ervoor zorgt dat het water niet tot bij de achterliggende woningen geraakt. Zodra het waterpeil in de rivier gedaald is, vloeit het water langs een uitwateringssluis terug naar de rivier. Het Sigmaplans legt in Vlaanderen een keten van gecontroleerde overstromingsgebieden aan. Samen moeten die de wateroverlast langs de Schelde en haar zijrivieren voorkomen.

WAAR IN DE REGIO?

Polder van Lier
Anderstadt 2

De Polder van Lier na het stormtij van januari 2017.

Wetlands

WAT?

Het Sigmaplan zorgt niet alleen voor een veiligere Nete-vallei. Het creëert ook een meer diverse natuur. In sommige deelgebieden van het Sigmaproject Nete en Kleine Nete komt wetland, met open water en riet of met overstromingsgrasland. De wetlands werken als een spons: ze houden het regenwater veel langer vast en helpen zo om de rivier te ontlasten bij hevige regenval. In de zomer zorgt die sponsfunctie er ook voor dat wetlands het water veel trager afgeven. Die natte natuur zal bovendien heel wat zeldzame dieren aantrekken, zoals het porseleinhoen, de roerdomp en de kwartelkoning.

WAAR IN DE REGIO?

Polder van Lier	Vijvers aan Anderstadt
Anderstadt 2	Varenheuvel-Abroek (zone 2)
Hof van Lachenen	Mondingsgebied Grote Nete (zone 3)

© Vida

Zo kan de Polder van Lier er binnen enkele jaren uitzien.

Ontpoldering

WAT?

Bij een ontpoldering geven we een gebied terug aan de rivier. Eerst bouwen we een ringdijk rond het gebied. Daarna slaan we bressen in de Netedijk, waardoor het water dagelijks het gebied in en uit kan stromen. Dat gebeurt op het ritme van eb en vloed: het getij is niet enkel voelbaar op de Schelde maar ook op haar zijrivieren, zoals de Beneden-Nete. Door het spel van het getij tweemaal per dag ontstaat er unieke zoetwatergetijdennatuur. De slikken en schorren trekken ook tal van dieren- en plantensoorten aan. Vissen vinden er een paaiplaats. Vogels zoeken kleine bodemdiertjes in de slikken en komen er op krachten. Ook amfibieën hebben het er prima naar hun zin. Op de schorren groeien na enkele jaren wilgenvloedbossen. Onder andere in het Sigmagebied Wijmeers in Berlare realiseerden we al zo'n ontpoldering.

WAAR IN DE REGIO?

Anderstadt 1

Onderdeel van een groter geheel

Het Sigmagebied Polder van Lier past net zoals Pallieterland (zie achterflap) binnen het grotere plaatje van het ruimtelijk uitvoeringsplan Beneden-Nete in Lier. Met het ruimtelijk uitvoeringsplan wil de Vlaamse overheid (Departement Omgeving) de open ruimte in de omgeving van de Neterivieren zoveel mogelijk behouden voor landbouw, natuur en bos. Het plan legt vast welke bestemming de gronden krijgen.

Meer informatie over het ruimtelijk uitvoeringsplan vind je terug op de website van het Departement Omgeving (zoekterm: RUP Beneden-Nete)

Afwisselend landschap

© ID Photo Agency

De Sigmagebieden van de zone Beneden-Nete sluiten aan bij Pallieterland. Dit landschapspark ten zuidwesten van Lier bundelt verschillende natuurgebieden. Pallieterland vergroot de belevingswaarde langs de Nete-rivieren nog meer.

Het hele valleigebied wordt daardoor extra aantrekkelijk voor recreanten. Meer informatie over Pallieterland vind je op de websites van de stad Lier, het Agentschap voor Natuur en Bos en het Regionaal Landschap Rivierenland.

Welke timing volgen we?

Elk van de drie zones doorloopt eenzelfde proces. Hieronder vind je de stand van zaken voor de verschillende zones.

Stap	Zone 1 (Beneden-Nete)	Zone 2 (Kleine Nete)	Zone 3 (mondingsgebied Grote Nete)
Inrichtingsplan	Afgewerkt	Verdere uitwerking schetsontwerp (2019)	Verdere uitwerking schetsontwerp (2018)
Milieueffectenrapport	Goedgekeurd	Goedgekeurd	Goedgekeurd
Ruimtelijk uitvoeringsplan	Voorlopige vaststelling door Vlaamse Regering: voorjaar 2018	Op te starten (2020)	Op te starten (2018)
Technisch ontwerp	Afgewerkt	Op te starten (2020)	Op te starten (2018)
Vorbereiding uitvoering	GOG Polder van Lier: omgevingsvergunning en aanbesteding in voorbereiding	Op te starten	Op te starten
Uitvoering	Vanaf 2018	Vanaf 2021	Vanaf 2020

CONTACT

Meer informatie over het Sigmaproject Nete en Kleine Nete vind je op www.sigmaplan.be/nete-en-kleine-nete

Met vragen kan je terecht bij De Vlaamse Waterweg nv
Koen Segher, projectingenieur
Koen.segher@vlaamsewaterweg.be
03 224 67 11

Agentschap voor Natuur en Bos
Koen Deheegher, projectleider
Koen.deheegher@vlaanderen.be
03 224 62 59

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie
Pantarein in samenwerking met IMDC
Uitgave mei 2018
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden
De Vlaamse Waterweg nv,
Agentschap voor Natuur en Bos,
Vilda, Hendrickx, ID Photo Agency

